

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Abdulhamit Gül** tarafından Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.26.04.2021

Remziye TOSUN
Diyarbakır Milletvekili

İnsan Hakları Derneği'nin raporuna göre 2021 yılının ilk 3 ayında 2'si ağır kronik hastalık, 4'ü covid-19, 6'si intihar, biri şüpheli ölüm olmak üzere 13 mahpus cezaevlerinde yaşamını yitirmiştir. Son verilere göre cezaevlerinde 590'ı ölüm sınırında olmak üzere, 1564 ağır hasta mahpus bulunmaktadır. Bununla birlikte cezaevi yönetimlerinin ve yetkililerin hukuka aykırı ve keyfi uygulamaları devam etmekte, mahpusların tedavi hakkına erişimi engellenmekte, cezaevlerinden gelen ölüm haberleri artış göstermektedir.

Eskişehir H Tipi Cezaevinde Cronh hastalığı nedeniyle iki kez ameliyat geçiren ve bağırsaklarının bir bölümü çıkarılan hasta mahpus Devrim Ayık, kendisiyle birlikte koğuşunda kalan mahpusların çoğunun hasta mahpus olduğunu, cezaevi koşullarının hijyenden yoksun olduğu, mahpusların darp edildiği ve kendilerine sistematik işkence yapıldığını belirtmiştir. Devrim Ayık, Cronh diyeti uygulamak zorunda olmasına rağmen cezaevi yönetimi tarafından normal yemek verilmektedir.

Eskişehir H Tipi Cezaevi İdare ve Gözlem Kurulu'nun 5275 sayılı Kanun gerekçe gösterilerek cezalarını infaz eden mahpusların pişman olduklarına dair dilekçe yazmaya tabi tutularak koşullu salıverilme haklarının ellerinden alındığı beyan edilmektedir. Bununla birlikte cezaevi yönetimi, siyasi mahpusların herhangi bir dilekçelerine cevap vermediği, mahpusların spor ve sohbet faaliyetleri gibi hiçbir faaliyete izin vermediği, mahpusların yazdığı faks, mektup veya

dilekçelere el koyduğu, TBMM'ye, insan hakları kurumlarına gönderilen herhangi bir belgenin el konulup disiplin cezası verdiği dile getirilmektedir.

Mahpuslar hastaneye her sevk edildiğinde hastane odasında kelepçeli bir şekilde tutulmakta, mahpusların muayene olmasına izin verilmemektedir. Birden fazla hastalığı olan mahpuslar hastaneye götürülürken farklı bölümlerde muayene olması gerekirken tek bir bölümde bir doktora muayene olup cezaevine getirilmekte, akabinde hijyensiz, penceresi olmayan, kimi zaman birden çok mahpusla küçük bir karantina koğuşunda tutulup hastane muayeneleri işkence haline getirilmektedir. Mahpuslar, bu durumu görüşmek istediklerinde cezaevi yönetimi tarafından reddedilmektedir.

Burun akıntısı, ateş, halsizlik gibi Kovid-19 semptomlarına benzer şikâyetleri olan hasta mahpuslar hastaneye götürülmek yerine tane ile ağrı kesici verilmesi ve verilen ağrı kesicilerin hangi ilaç olduğu bilinmemesi mahpusların sağlık durumunu ağır hale getirmektedir. Bununla birlikte Eskişehir H Tipi Cezaevi'nde havalandırmaların yetersiz olduğu beyan edilmektedir.

Eskişehir H Tipi Cezaevi yönetiminin bu uygulamalarından dolayı özellikle hasta mahpusların sağlığı giderek kötüleşmiş, mahpuslar psikolojik işkenceye maruz kaldıklarını beyan etmişlerdir.

Bu bağlamda;

- 1- Eskişehir H Tipi Cezaevinin, mahpusların yaşama hakkını engelleyen koşulları Bakanlığınızın bilgisi dâhilinde midir?
- 2- 1564 ağır hasta mahpustan biri olan Devrim Ayık'ın tutuksuz yargılanmamasının gerekçesi nedir? Devrim Ayık'ın sağlık durumu kötü olmasına rağmen tutuklu yargılanması, Anayasa madde 17'de düzenlenen *Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*, Anayasa madde 56'da düzenlenen *Sağlık Hizmetleri* ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi madde 2'de düzenlenen *Yaşama Hakkı* 'na aykırı değil midir?
- 3- Eskişehir H Tipi Cezaevinde bulunan Devrim Ayık'ın tedavisi başlatılmış mıdır?
- 4- Devrim Ayık'ın doktorları tarafından dile getirdiği hastalığının ağırlaştığı, tedavisi ve uygun beslenme sağlaması gerekliliğine rağmen cezaevi yönetiminin hiçbir adım atmadığı dile getirilmiştir. Bakanlığınız konuya dair girişimlerde bulunacak mıdır?
- 5- Eskişehir H Tipi Cezaevinde mahpuslara darp ve işkence yapıldığı, cezaevi yönetiminin mahpusların faaliyetlerini yasakladığı, mektup, dilekçe, faks gibi tüm belgelere el

45973

koyduğu beyan edilmiştir. Bakanlığınızın söz konusu durumun engellenmesine dönük tedbirleri var mıdır?

- 6- Mahpuslar, havalandırmanın yetersiz olduğu, hijyenden yoksun karantina koğuşunda kalmakta ve yaşama haklarının ellerinde alındığını beyan etmektedir. Eskişehir H Tipi Cezaevi yönetiminin özellikle hasta mahpusların sağılık durumunu kötüleştiren insanlık onuruna yakışmayan hukuka aykırı uygulamalarına karşı Bakanlığınız soruşturma başlatacak mıdır?
- 7- 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren 5275 sayılı Kanun gerekçe gösterilerek il ve cezaevlerine göre kaç mahpusun koşullu salıverilme hakkı ihlal edilmiştir? Bu mahpuslarda kaç örgütlü suçlardan tutuklu veya hükümlüdür?